

Hawdd ei Ddeall

Cynllun ar gyfer Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro

Mae arnon ni eisiau gwybod beth rydych chi'n feddwl

Cafodd ei ysgrifennu gan **Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro**. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o '**Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro – Cynllun Partneriaeth ar gyfer y Parc Cenedlaethol 2025-2029**'.

Gorffennaf 2024

Parc Cenedlaethol
Arfordir Penfro
Pembrokeshire Coast
National Park

Sut i ddefnyddio'r llyfryn yma

Mae'r llyfryn yma'n hawdd ei ddeall. Efallai y bydd arnoch chi angen help i'w ddarllen. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Efallai y bydd geiriau mewn print **glas trwm** yn anodd eu deall. Gallwch edrych beth mae'r holl eiriau mewn glas yn meddwl ar **dudalen 43**.

Pan fydd y ddogfen yn dweud **ni**, mae hyn yn meddwl **Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro**. I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â:

E-bost: parkplan@pembrokeshirecoast.org.uk

Ffôn: 01646 624800

Gwnaeth [Hawdd ei Ddeall Cymru](#) y ddogfen yma'n Hawdd ei Deall gan ddefnyddio **Photosymbols**. [I ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl am y ddogfen hawdd ei deall yma, cliciwch yn y fan yma.](#)

[Rhif Trwydded Photosymbols 403527247](#)

Cynnwys

Ynglŷn â'r cynllun hwn 4

Ein nodau 20

Beth sy'n digwydd nesaf 26

Cwestiynau 27

Geiriau anodd 43

Ynglŷn â'r cynllun hwn

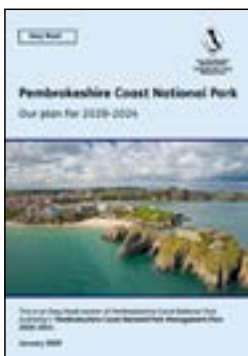
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro ydyn ni.

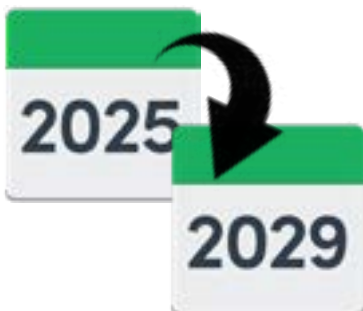
Mae **Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro** yng Nghorllewin Cymru. Mae'n ardal o harddwch naturiol a llawer o fywyd gwyllt.

Mae 21 mil o bobl yn byw yno.

Gwnaethon ni gynllun ynglŷn â'r Parc Cenedlaethol wnaeth bara o 2020 i 2024.

Mae'r llyfryn yma ynglŷn â'r cynllun newydd ar gyfer 2025 i 2029.

Mae arnon ni eisiau gwybod beth rydych chi'n feddwl am y cynllun yma. Bydd eich syniadau yn ein help ni i wneud y cynllun terfynol.

Darllenwch y llyfryn yma ac atebwch y cwestiynau sy'n dechrau ar **dudalen 26**.

Anfonwch eich atebion aton ni ar 30 Medi erbyn 5 pm.

Gallwch e-bostio eich atebion at:
parkplan@pembrokeshirecoast.org.uk

Mae pedwar prif syniad y mae'n rhaid cyrraedd nod ar eu cyfer:

1. Cadwraeth. Gofalu am y tir a'r bywyd gwyllt.

2. Cysylltiad. Helpu pobl i deimlo'n rhan o natur a hanes yr ardal.

3. Hinsawdd a chyfoeth naturiol. Gofalu am yr amgylchedd a'i gadw'n ddiogel ar gyfer y dyfodol.

4. Cymunedau. Gofalu am y bobl sy'n byw yn y Parc Cenedlaethol.

Mae'r syniadau hyn wedi'u cysylltu â deddfau a pholisïau yng Nghymru.

Lle i fyw a gweithio ynddo

Rydyn ni'n gofalu am yr ardal, a chadw'r harddwch naturiol a'r bywyd gwyllt yn ddiogel.

Rydyn ni'n gwneud yn siŵr y gall pobl fwynhau'r Parc a bod y cymunedau lleol yn cael budd ohono.

Mae grwpiau eraill, fel Llywodraeth Cymru a busnesau Lleol, yn helpu i ofalu am y Parc.

Mae'n bwysig ein bod i gyd yn gweithio i ofalu am y Parc mewn ffordd dda.

Gallwn ddefnyddio'r Parciau mewn ffordd sydd o fudd i'r cymunedau lleol. Mae'n rhaid i ni wneud hynny mewn ffordd sy'n gofalu am y Parc.

Mae'r Parc yn cael ei ddefnyddio i dyfu bwyd a gwneud trydan a gwres.

Mae'r rhan fwyaf o'r Parc Cenedlaethol yn breifat. Mae mudiadau yn gofalu am beth ohono ar gyfer natur a hanes.

Y pethau mae'r Parc Cenedlaethol yn eu cynnig

Mae'n bwysig bod pobl yn cael cyfleoedd i fwynhau'r Parc.

Gofynnnon ni i bobl am eu hoff leoedd yn y Parc a sut y gallwn ni amddiffyn y lleoedd hyn.

Rhoddodd pobl lawer o atebion.

Siaradodd llawer o bobl am yr arfordir, y traethau, bywyd gwylt, y golygfeydd, hanes a'r gymuned.

Cerdded ydy'r peth mwyaf poblogaidd i'w wneud yn y Parc, ond mae llawer o bethau eraill i'w gwneud.

Mae'r Parc yn cynnig llawer o ddewisiadau. Mae lleoedd yno i gael tawelwch.

Mae mannau ar gyfer **treftadaeth** a **diwylliant**. Mae hyn yn meddwl pethau fel cestyll, hanes, a phethau sy'n ymwneud â bywyd Cymreig.

Pethau sy'n effeithio ar y Parc

Mae rhai problemau yn y Parc. Mae tri pheth mawr sy'n gallu effeithio ar y Parc:

- **Y ffordd mae'r tir yn cael ei drin.** Mae hyn yn effeithio ar y bywyd gwylt a'r amgylchedd.

- **Datblygiad.** Dylai adeiladu a newidiadau amddiffyn a gwella'r ardal.

- **Newid hinsawdd.** Mae hyn yn newid mawr yn y tywydd. Er enghraifft, mae lleoedd yn mynd yn gynhesach, yn wlypach, neu'n sychach. Mae'r newidiadau hyn yn gwneud i stormydd fynd yn waeth, ac yn achosi llifogydd a thannau gwylt. Gall hyn niweidio'r Parc Cenedlaethol.

Dros y 30 mlynedd diwethaf mae llai o dannau gwyllt wedi bod yng Nghymru. Mae llawer o ardaloedd naturiol mewn cyflwr gwael.

Yn 2022 cafodd **Cynhadledd Bioamrywiaeth y Cenhedloedd Unedig** ei chynnal.

Cytunodd y gwledydd oedd yn y gynhadledd i gadw a rheoli 30 y cant o wyneb y ddaear ar gyfer natur.

Mae hyn yn bwysig, ond mae'n rhaid gofalu'n dda am yr ardaloedd hyn.

Dysgu

Dylai Parc Cenedlaethol helpu pobl i ddysgu am yr ardal a chymryd diddordeb ynddi.

Mae hyn yn helpu pobl i ofalu amdani ac mae'n dda ar gyfer iechyd a lles pobl.

Mae llawer o gyfleoedd i gerdded, dringo a gwneud chwaraeon dŵr yn y Parc Cenedlaethol.

Mae rhai pobl yn aflonyddu ar fywyd gwyllt a dydyn nhw ddim yn gofalu am yr ardal. Gallai mwy o bethau gael eu gwneud i rwystro hyn.

Mae mwy o bobl yn dysgu am yr amgylchedd a pha mor bwysig ydy e.

Ond nid ydy llawer o bobl yn gwybod digon i'w amddiffyn.

Mae arnon ni angen helpu mwy o bobl i ddysgu am y Parc a chymryd rhan.

Un enghraifft ydy tynnu mwy o bobl ifainc i mewn. Mae hyn yn dda ar gyfer eu hiechyd a'u lles. Mae'n gallu lleihau straen a gwella hwyl.

Rydyn ni a grwpiau eraill wedi gweithio gyda phlant ysgol gynradd. Mae wedi bod yn fwy anodd cynnwys ysgolion uwchradd.

Mae'n bwysig cynnwys pobl ifainc.

Pam mae pobl yn ymweld

Mae'r arfordir yn rheswm mawr dros i bobl ymweld â'r ardal.

Mae llawer o ardaloedd y Parc Cenedlaethol yn rhydd o **lygredd golau**.

Mae **llygredd golau** yn olau cryf yn y ystod y nos sy'n dod o bethau fel lampau stryd.

Mae wyth **Safle Darganfod Awyr Dywyll** yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r rhain yn lleoedd ble gallwch weld yr awyr a'r sêr yn y nos os nad oes cymylau.

Newid Hinsawdd

Mae **newid hinsawdd** wedi cael effeithiau gwael ar natur a bywyd gwylt.

Mae llawer o bethau y gallwn ni wneud i ddelio â **newid hinsawdd**. Gwnaeth **Pwyllgor Newid Hinsawdd** adroddiad a gafodd ei alw'n '**Adaptation and the Nature Emergency**'.

Un nod pwysig ydy cyrraedd **sero net**.

Mae **sero net** yn meddwl bod y maint o nwyon niweidiol rydyn ni'n ei roi yn yr aer yn cael ei gydbwysu gan faint rydyn ni'n eu tynnu allan.

Rydyn ni'n bwriadu bod yn **sero net** erbyn y flwyddyn 2050. Mae arnon ni hefyd eisiau haneru faint o nwyon niwediol rydyn ni'n eu cynhyrchu erbyn 2030.

Mae arnon ni angen cynllunio ar gyfer newidiadau a pheryglon i'r Parc, fel llifogydd. Mae arnon ni angen gwneud yn siŵr bod pobl yn gwybod sut y gallai hyn effeithio arnyn nhw.

Mae arnon ni angen meddwl beth fydd yn digwydd os bydd mwy o bobl yn dechrau ymweld â'r ardal a pha effeithiau y gallai hyn ei gael.

Pethau eraill allai effeithio ar yr ardal ydy hynny o arian sydd ar gael a'r swyddi y mae pobl yn eu gwneud.

Mae llawer o'r cartrefi preifat yn yr ardal yn ail gartrefi. Mae hyn yn gwneud i brisiau tai fynd yn uwch.

Mae'n bwysig cael digon o dai y gall pobl eu fforddio yn yr ardal.

Wrth feddwl am dwristiaid, mae'n rhaid i ni gofio bod gan ymwelwyr wahanol anghenion. Er engraifft, mae'n bwysig cynllunio ar gyfer ymwelwyr anabl.

Trafnidiaeth

Mae'r rhan fwyaf o bobl yn sir Benfro yn defnyddio ceir. Dydy ceir ddim yn dda ar gyfer yr amgylchedd.

Does dim llawer o drafnidiaeth gyhoeddus yn yr ardal. Mae arnon ni angen meddwl am anghenion pobl ar gyfer y dyfodol. Er enghraifft, cael gwell llwybrau beicio a gwell cludiant cyhoeddus.

Hanes a Mannau o Ddiddordeb Arbennig

Mae llawer o adeiladau, safleoedd, gerddi a lleoedd sy'n bwysig i'r ardal.

Gall y rhain i gyd fod mewn perygl o gael eu difrodi. Mae gwahanol grwpiau yn gofalu amdany'n nhw. Er enghraifft, mae Cadw yn gofalu am rai lleoedd ac adeiladau.

Dŵr ac ansawdd yr aer

Cafodd profion eu gwneud ar y dŵr o amgylch yr ardal yn 2021 a chafodd ei ddosbarthu fel **canolig**, sy'n meddwl ei fod yn iawn.

Bob blwyddyn mae **Cyfoeth Naturiol Cymru** yn gwneud profion ar ddŵr ymdrochi yn yr ardal. Fe roddon nhw radd i bob ardal. Y graddau oedd yn cael eu rhoi oedd da, da iawn neu ragorol.

Mae Cyngor Sir Sir Benfro yn gwneud profion ar ansawdd aer y Parc Cenedlaethol pob tair blynedd.

Mae mwy o gemegion yn yr aer. Mae'r rhain yn dod o ffermio a gyrru. Mae'r rhain yn gwneud ansawdd yr aer yn waeth.

Ein nodau

1. Cadwraeth

Y prif bethau mae arnon ni eisiau eu gwneud ydy:

- **Cadw** y dirwedd a'r môr.

Mae **cadw** yn meddwl amddiffyn.

- Amddiffyn golygfeydd.

- Diogelu bywyd gwyllt a'r **ecosystem**.

Mae'r **ecosystem** yn meddwl natur a bywyd gwyllt yn gweithio gyda'i gilydd.

- Gofalu am rywogaethau sy'n bwysig yn Sir Benfro.

- Lleihau effeithiau **llygredd golau** ar fywyd gwylt.

- Amddiffyn a gwella iechyd y pridd.

- Lleihau llygredd o gemegion

- Lleihau plastig yn yr amgylchedd.

2. Cysylltiad

Y prif bethau mae arnon ni eisiau eu gwneud ydy:

- Amddiffyn a gwella ardaloedd o ddiddordeb hanesyddol ac **Ardaloedd Cadwraeth**. Mae'r ardaloedd hyn yn bwysig i'r amgylchedd neu i hanes.

- Hyrwyddo iaith a diwylliant Cymru.

- Darparu cyfleoedd ar gyfer dysgu awyr agored, yn bennaf ar gyfer plant.

- Rhoi cyfle i bawb fedru cymryd rhan.

- Gwella ansawdd y dŵr mewn traethau nofio.

3. Hinsawdd a chyfoeth naturiol

Y prif bethau mae arnon ni eisiau eu gwneud ydy:

- Haneru faint o nwyon sy'n gwneud niwed sy'n cael eu cynhyrchu gennym erbyn 2030. Bod yn **sero net** erbyn 2050.

- Ymateb i effeithiau newid hinsawdd.

- Amddifyn a gwella iechyd y pridd.

- Lleihau llygredd oddi wrth gemegion.

- Gwella ansawdd dŵr mewn traethau nofio.

4. Cymunedau

Y prif bethau mae arnon ni eisiau eu gwneud ydy:

- Darparu dewis o gartrefi i gefnogi cymunedau lleol.

- Rhoi dewis o gyfleoedd i gael swyddi.

- Cynllunio ar gyfer anghenion pobl wrth iddyn nhw fynd yn hŷn.

- Denu twristiaid i'r ardal mewn ffordd sy'n dda ar gyfer yr amgylchedd.

- Gwella trafnidiaeth a dewisiadau teithio.

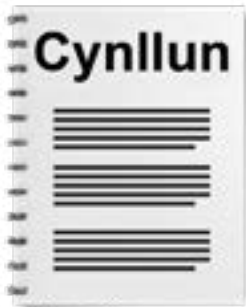
- Gwneud yn siŵr bod pobl yn gallu defnyddio gwasanaethau cymuned leol.

Beth sy'n digwydd nesaf

Mae arnon ni eisiau gwybod beth rydych chi'n feddwl.

Wedyn byddwn ni'n gwneud y cynllun terfynol ar gyfer 2025 i 2029.

Byddwn yn gweithio gyda grwpiau eraill i wneud y cynllun a'i wirio.

Cwestiynau

Cwestiwn 1: Beth rydych chi'n feddwl am y pedwar syniad yn y Cynllun yma:

- Cadwraeth,
- Cysylltiad,
- Climate
- Hinsawdd a Chymunedau?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 2: Ydy'r pedwar syniad yn dangos beth y dylen ni fod yn gweithio arno?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 3: Ar **dudalennau 9 a 10** fe siaradon ni am y pethau sydd gan y Parc i'w cynnig.

Pethau fel morlin, traethau, bywyd gwylt, golygfeydd, hanes a cymuned.

Wnaethon ni gynnwys popeth mae'r Parc yn ei gynnig?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 4: Ar **dudalennau 11 i 19** fe siaradon ni am bethau sy'n effeithio ar y Parc a'r pethau mae arnon ni angen eu gwneud.

Oes unrhyw beth y buasech chi'n ei ychwanegu?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 5: Ar **dudalennau 20 a 21** buom yn siarad mwy am **Gadwraeth**. Beth arall allwn ni ei wneud ar gyfer Cadwraeth?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 6: Ddylai unrhyw un arall gymryd rhan mewn **Cadwraeth**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Question 7: Ar **dudalennau 22** fe siaradon ni am **Gysylltiad**. Beth arall allwn ni wneud ar gyfer **Cysylltiad**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch::

Cwestiwn 8: Ddylai unrhyw un arall gymryd rhan mewn **Cysylltiad**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Question 9: Ar **dudalennau 23** fe siaradon ni am **Hinsawdd**. Beth arall allwn ni wneud ar gyfer **Hinsawdd**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 10: Ddylai unrhyw un arall gymryd rhan mewn **Hinsawdd**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Question 11: Ar **dudalennau 24** fe siaradon ni am **Gymuned**. Beth arall allwn ni wneud ar gyfer **Cymuned**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 12: Ddylai unrhyw un arall gymryd rhan mewn **Cymuned**?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 13: Hoffech chi helpu mwy gyda'n Cynllun? Os felly, sut?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch::

Cwestiwn 14: Ydych chi'n meddwl bod y Cynllun yma'n deg ar gyfer pawb, beth bynnag ydy eu hanghenion?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 15: Sut gallwn ni wneud yn siŵr bod y Parc yn deg i bawb ei ddefnyddio?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 16: Ddylen ni newid unrhyw beth yn y Cynllun yma er mwyn trin yr iaith Gymraeg yn deg?

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Cwestiwn 17: Oes unrhyw beth yr hoffech chi ei ychwanegu? Ysgrifennwch hynny yma:

Ysgrifennwch eich sylwadau yn y blwch:

Geiriau anodd

Cadw

Mae hyn yn meddwl amddiffyn.

Ecosystem

Mae ecosystem yn meddwl natur a bywyd gwyllt yn gweithio gyda'i gilydd.

Llygredd golau

Mae llygredd golau yn olau cryf yn y ystod y nos sy'n dod o bethau fel lampau stryd.

Sero net

Mae sero net yn meddwl bod y maint o nwyon niweidiol rydyn ni'n ei roi yn yr aer yn cael ei gydbwysu gan faint rydyn ni'n ei dynnu allan.